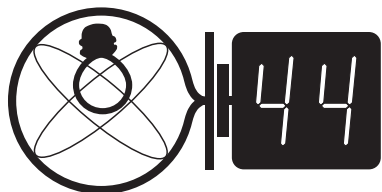
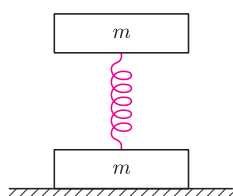

Skrót regulaminu

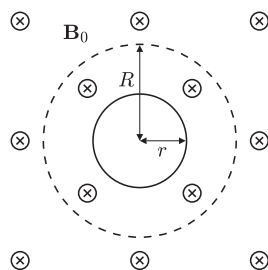
Każdy może nadsyłać rozwiązania zadań z numeru n w terminie do końca miesiąca $n + 2$. Szkice rozwiązań zamieszczamy w numerze $n + 4$. Można nadsyłać rozwiązania czterech, trzech, dwóch lub jednego zadania (każde na oddzielnej kartce), można to robić co miesiąc lub z dowolnymi przerwami. Rozwiązania zadań z matematyki i z fizyki należy przysyłać w oddzielnych kopertach, umieszczając na kopercie dopisek: **Klub 44 M** lub **Klub 44 F**. Oceniamy zadania w skali od 0 do 1 z dokładnością do 0,1. Ocenę mnożymy przez współczynnik trudności danego zadania: $WT = 4 - 3S/N$, gdzie S oznacza sumę ocen za rozwiązania tego zadania, a N – liczbę osób, które nadesłały rozwiązanie choćby jednego zadania z danego numeru w danej konkurencji (**M** lub **F**) – i tyle punktów otrzymuje nadsyłający. Po zgromadzeniu 44 punktów, w dowolnym czasie i w którejkolwiek z dwóch konkurencji (**M** lub **F**), zostaje on członkiem **Klubu 44**, a nadwyżka punktów jest zaliczana do ponownego udziału. Trzykrotne członkostwo – to tytuł **Weterana**. Szczegółowy regulamin został wydrukowany w numerze 2/2002 oraz znajduje się na stronie deltami.edu.pl

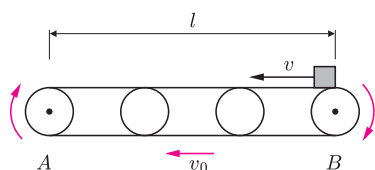
Termin nadsyłania rozwiązań: 30 VI 2016

Rys. 1

Rys. 2

Rys. 3

609. Ciecz jednorodna wrze, gdy ciśnienie pary nasyconej w pęcherzykach, tworzących się w całej objętości cieczy, równe jest ciśnieniu zewnętrznemu – w rozważanym przypadku atmosferycznemu (dodatkowe ciśnienie wewnątrz pęcherzyka związane z napięciem powierzchniowym i ciśnieniem hydrostatycznym można zaniedbać). Przy wrzeniu „granicznym” w pęcherzykach na granicy wody i CCl_4 znajduje się nasycona para wodna oraz nasycona para czterochloroku węgla, przy czym suma ich ciśnień cząstkowych równa jest ciśnieniu atmosferycznemu p_a . Stąd ciśnienie pary nasyconej CCl_4 wynosi $p_2 = p_a - p_1$.

Zadania z fizyki nr 616, 617

Redaguje *Elżbieta ZAWISTOWSKA*

616. Układ złożony z dwóch jednakowych płytek o masach m połączonych nieważką sprężyną o współczynniku sprężystości k znajduje się w stanie równowagi (rys. 1). Górną płytkę naciśnięto tak, że opuściła się ona o x , a następnie puszczono. Na jaką maksymalną wysokość podniósł się środek masy układu?

617. Na zewnątrz powierzchni walcowej o promieniu r wartość wektora indukcji pola magnetycznego rośnie liniowo w czasie: $B_0 = \alpha t$. Linie pola magnetycznego są równoległe do osi walca (rys. 2). Jak musi zmieniać się w czasie wartość jednorodnego pola magnetycznego wewnątrz tej powierzchni, aby elektron poruszał się po okręgu o promieniu $R > r$? W chwili $t = 0$ elektron spoczywa.

Rozwiązania zadań z numeru 12/2015

Przypominamy treść zadań:

608. Taśma transportera o długości l porusza się z prędkością v_0 . Z jaką prędkością v względem Ziemi należy popchnąć mały klocek z końca transportera przeciwnie do ruchu taśmy, aby ilość ciepła wydzielona w wyniku tarcia klocka o taśmę była największa? Jaka jest wartość tego ciepła, jeżeli współczynnik tarcia wynosi μ i spełniony jest warunek $v_0^2 < 2\mu g l$.

609. W szklance znajdują się dwie niemieszające się cieczy: czterochlorek węgla CCl_4 i woda. Pod ciśnieniem normalnym CCl_4 wrze w temperaturze $76,7^\circ\text{C}$. W wyniku równomiernego ogrzewania szklanki w kąpeli wodnej, w temperaturze $65,5^\circ$ rozpoczyna się wrzenie na granicy rozdziału cieczy. Jaki jest stosunek mas czterochloroku węgla i wody, które wykipią w określonym czasie przy takim „granicznym” wrzeniu? Ciśnienie pary nasyconej wody w temperaturze $65,5^\circ$ wynosi $p_1 = 25,6$ kPa.

608. Ilość wydzielonego ciepła będzie największa, gdy klocek przebędzie maksymalną drogę względem taśmy transportera. Klocek musi dotrzeć do końca transportera z zerową prędkością względem Ziemi. Jego prędkość początkową v otrzymujemy z zależności $\frac{mv^2}{2} = \mu mgl$, gdzie m jest masą klocka. Stąd $v = \sqrt{2\mu g l}$. Po zatrzymaniu klocek zaczyna poruszać się z przyspieszeniem μg w kierunku ruchu taśmy. Prędkość taśmy osiągnie po czasie $\frac{v_0}{\mu g}$, gdy przebędzie względem Ziemi drogę

$l_1 = \frac{v_0^2}{2\mu g}$. Ponieważ spełniony jest warunek $v_0^2 < 2\mu g l$, klocek osiągnie prędkość v_0 względem Ziemi, czyli zatrzyma się względem taśmy, zanim spadnie z transportera. Energia kinetyczna klocka w układzie związanym z taśmą transportera od chwili startu do chwili zatrzymania maleje o wielkość $|\Delta E_k| = \frac{m(v_0 + v)^2}{2}$ i tyle wynosi maksymalne ciepło wydzielone w układzie: $Q = \frac{m(v_0 + \sqrt{2\mu g l})^2}{2}$.

W czasie wrzenia pęcherzyki unoszą się w górę, dochodzą do powierzchni cieczy i pękają. Zatem stosunek mas czterochloroku węgla i wody, które wyparują w określonym czasie, równy jest stosunkowi gęstości par tych substancji $\frac{m_2}{m_1} = \frac{\rho_2}{\rho_1}$. Korzystając z równania Clapeyrona $\rho = \frac{p\mu}{RT}$, gdzie μ jest masą molową substancji, otrzymujemy:

$$\frac{m_2}{m_1} = \frac{p_2 \mu_2}{p_1 \mu_1} \approx 25.$$

Czterochlorek węgla podczas wrzenia „granicznego” paruje około 25 razy szybciej niż woda.